

גליון טז | פרשת בחוקותי | תשפ"ב

מזוסר
כליות

ע"י לימוד התורה יכולים להתגבר על היצר

והעצה בענין לימוד התורה אף לדורות הפחותים שאינם יכולים להילחם עם היצר. ולהתגרות, ורק על ידי לימוד התורה משכחו לבית המדרש יוכל להתגבר על היצר בכל הזמנים.

בית ישראל (ויחי תשכ"א)

אמרים שנאמרו בעתות רצון

רגליו הוליכו אותו ללמד תורה לאנשים פשוטים

אם בַּחֲקָתִי תֵּלְכוּ וְגו' (כו, ג) אֵינֶנּוּ בַּמִּדְרָשׁ (וּיִקְרָא לָהּ, א) הֵחָדָשׁ שְׁבֵתִי דְרַבִּי וְאַשְׁיִבָה רַגְלִי אֶל עֲדֹתֶיךָ (תהלים קיט, נט).

בסוד שיח שהמתיק רבינו הבית ישראל ז"ל עם חסידים כליל חג השבועות (שנת תשי"ג) הזכיר את דברי בעל ההילולא דוד המלך ע"ה המובאים במדרש, רביש"ע, בכל יום הייתי מחשב ואומר למקום פלוני ולבית דירה פלונית אני הולך, והיו רגלי מביאות אותי לבית המדרש, ופירש לפי דרכו, שדוד המלך ע"ה חישב לעלות למדרגות גבוהות לעולמות עליונים, היינו, למקום פלוני ולבית דירה פלוני. אך בסופו של דבר הולכתו רגליו לבתי כנסיות ומדרשות, מקומות שנמצאים בהם בני אדם פשוטים, יש להתחסד עמם ולגמול עמם טובה.

פאר ישראל (פרק כט עמ' רלה)

**"מה לך מתרפה מלייגע את מוחך
בסוגיות עמוקות!"**

אִם בַּחֲקָתִי תֵּלְכוּ וְאֵת מִצְוֹתַי תִּשְׁמְרוּ וְעֲשִׂיתֶם אֹתָם (כו, ג). וברש"י שתייהו עמלים בתורה.

סיפר הרה"ח ר' משה ליפשיץ ז"ל, מחשובי זקני חסידי גור: "בעת לימודי בישיבת 'שפת אמת' היינו אנו ה'זליגיסטים' [=כינוי לחבורת הבחורים המופלגים תלמידי הגה"ח רבי זליג שטיצנברג זצ"ל] מתפללים בשבתות החורף במנין של מון ה'בית ישראל' ולא במנין הכללי שהתפלל עם מון ה'אמרי אמת'. בהזדקת הגרות התפללנו מנחה וקבלת שבת, לאחר מכן התקיים סדר של לימוד בעיון למשך שש שעות, ולפני חצות התפללנו ערבית של שבת. בשעה ארבע לפנות בוקר כבר ישבנו כולנו בבית המדרש ועמלנו בתורה עד לתפילת השחר.

"מדי פעם היה ה'בית ישראל' יוצא מדירתו, עובר בין השולחנות, מביט לימינו ולשמאלו ומעורר את תלמידי הישיבה בלימודם.

“שבת אחת בשעה הנמש לפנות בוקר, הרבי יוצא מהרגלו לבקר בבית המדרש. לפתע הבחין בשני בחורים הלומדים מסכת שבת. תפס אחד מהם בדש בגדו, גררו אל השולחן הסמוך. שם ישבו הישישים ו’ מוטל אוסטרובר (ליטנשטיין) ור’ מוטל העלמער שעסקו יחדיו בלימוד שלחן ערוך חושן משפט עם ‘קצות נתיבות’. נ’, ראה. נרפים יחדיו נרפים! מה אל מותעצל בלימוד מסכת שבת, וכי אין בוחך מתעצל לכל הפחות כיישישים אלו, ללמוד חושן משפט?! גער הרבי בבחור. מה’ לך מדרפה מלייגע את מוחך בסוגיות עמוקות’

והסביר ר' משה, שהרבי רצה לומר, שלעת ערב כשהראש כבר עייף מהעיון היומי אז אפשר ללמוד מסכת שבת, אך בבוקר, כשהמוח צלול ועירני יש להתייגע בחושן משפט וכדומה ולא לתת למוח להתרפות.

ספר הזיכרון לרבי משה ליפשיץ ז"ל (עמ' 981)

עיון בפרשה

במשנתו של רבינו

מדוע אינה מוזכרת רחל אמנו אפילו ברמז

חִכְרָתִי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְאֶת בְּרִיתִי יִצְחָק וְאֶת בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֶזְכֹּר וְהָאָרֶץ
אֶזְכֹּר (כו, מב).

בתורת כהנים פרשה זו (פרק ח אות ח') איתא: אין לי אלא אבות, אמהות מגין תלמוד לומר "את", ואין אלא אמהות וכו' עב"ל עיי"ש.

רבינו הבית ישראל בקידוש (תשל"ב) הזכיר את התו"כ והוסיף על זה, דלכאורה קשה שכתוב רק ג' פעמים "את" והא היו ארבע אמהות.

ותירץ בשם אביו האמרי אמת זצ"ל דברחל כבר כתיב זכירה כדכתיב 'ויזכור אלקים את רחל' וגו', ולכן כתיב רק ג' פעמים.

והרבי הבית ישראל תרץ באופן אחר, שברחל אמנו לא צריך לכתוב "זכרת", כיון שהיא זכורה תמיד אצל הקב"ה ע"י שהיא כוכה תמיד ומתחננת להקב"ה עבור גלות כלל ישראל כמו שנאמר בירמיה (לא, יד) קול ברמה נשמע וגו' רחל מבכה על בניה מאנה להנחם וגו', ולכן לא צריך לכתוב זכירה ברחל.

נר תמיד (שוגרורוייט, לונדון תשס"ג)

מגנזי הקודש

מאוצר כתביו ומכתביו

וְנָתַתִּי שְׁלוֹם בְּאֶרֶץ וּשְׁכֵבְתֶם וְאִין מַחֲרִיד (כו, ו)

"ויהיה שלום בארץ הקודש"

ב"ה מ"ח למב"י ירושלים ת"ו

לידידי הרה"צ בנש"ק קדוש יאמר לו מוהר"ר משה יצחק שליט"א
מכתב ב"ק קיבלתי והגני בזה לברך אותו בברכת מז"ט ועזור השי"ת ותהי'
החתונה בשעה טובה ומוצלחת, ויזכה לראות מהם דור ישרים ומבורך בבריאות
השלימות, ועיני ב"ק רואות ושמחות.

וְנָא לַעֲזֹרָה רַחֲמִים עַל אַחֵינוּ שְׂבָאֲרָן יִשְׂרָאֵל, כִּי הַמַּצֵּב קֶשֶׁה מְאֹד גַּם בְּעֵינֵינוּ
רוֹחֲנוֹת שִׁיהֶפֶךְ לִבָּם לֵאכִיָּהם שְׂבַשְׁמִים וְיֵהי' שְׁלוֹם בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְיֵהי' שְׁלוֹם בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
מִשִּׁיחַ צְדָקָה בְּמַהֲרָה בְּיָדֶינוּ.

א"ד ידידו הדושכ"ק
עם ברכת רפואה
שלימה ואריכות ימים
ונחת מיו"ח שי' ומכל
אחיטו בנ"י וחג שמח.

המצפה לישועת ד'
בכלל

ישראל
(אגרת אל האדמו"ר רבי
איציק'ל מפשווארסק, בימי
מלחמת ששת הימים, קיץ
תשנ"ז). תשובות חן לאנשי
"שיח יצחק" שטרחו לשלוח
לנו המכתב)

[illegible]

חומת ישראל

גדרים וסייגים לביצור כרם ישראל

מלחמת ששת הימים

מתתיהו זצוק"ל, ולעקוב אחר התעלותם בתורה ובעבודת ה'. כשמוע הרבי מביא לה את דברי האדמו"ר מגור, נטל פיסת נייר וכתב עליה את הפסוק: "כי לא יטוש ה' עמו ונחלתו לא יעזוב" ... ושלחה עמי אל הרבי מגור. בעל פה הוסיף ואמר לי למסור לו, כי בזכות תפילות הרבים נראה הרבה ישועות בקרוב.

חזרתי למעון קדשו של האדמו"ר מגור, ומסרתי לו את הפיתקא כתב יד קדשו של האדמו"ר מביא לה, בקוראו התלהטו פני הרה"ק מגור כלפיד אש, ויצונו: צריכים לעורר את ירושלים... לך לך מגדל גפנר ואמור לו שיעשה מה שצריכים לעשות...

עבור ר' מגדל היו דברי השליחות בבחינת "אין מזרזין אלא למזרזין", מיד נרתם למשימה ביתר שאת וביתר עוז.

עולמו של חסיד (ה"ב עמ' תשס"ג)

אותם ימים קשים ומאוימים, ישוב הגה"ח ר' מגדל גפנר ואחד מכלי מלחמתו בידו... - הלא הוא הקולמוס הטובל בדיו, מוכן ומזומן לכתובת קול קורא להזעקת פלוגות חיילות בית דוד באמידת תהלים, לצאת למערכה כבדה נגד רוחות המלחמה הנשבות מכיון ארצות ערב.

לפתע הופתע לראות בפתח הבית את החסיד הנודע רבי ישראל רונצוויג ז"ל - איש ירא וחרד, מחשובי סופרי הסת"ם בירושלים, שהסתופף בצילו של הרה"ק מביא לה זצוק"ל.

פתח ר' ישראל בהתרגשות: רבי מגדל, שליחות קודש בידי אלק, הט אזנך ושמע: כ"ק האדמו"ר רבי ישראל מגור שלחני אל מורי ורבי האדמו"ר מביא לה לאמור לו: "על מי הנכם נטשים את העיר..." "שכן הרבי מביא לה תכנן אז לנסוע לבני ברק, לשהות במחיצת בחורי החמד בישיבת חסידי ביאלה 'אור קדושים' שהוקמה באותם ימים ע"י בנו הרה"צ ר' דוד

על הצדיקים ועל החסידים

חסידים בני עליה והתקשרותם לרבינו זי"ע

האדמו"ר רבי ירחמיאל יהודה מאיר קאליש מאמשינוב זי"ע כ"ז אייר תשל"ו

בית ישראל זי"ע כשהשטריימל מונח על ראשו בנטייה ימינה כולו ואומר "יום-טובד'יק".

מיד פניתי לרבי מאיר'ל ואמרתי לו שהגערער רבי נמצא כאן, הרבי מאמשינוב סגר מיד את הספר שהחזיק בידו, קיפל משקפיו וריץ, ואנחנו אחריו.

עמדנו מול הדלת שנסגרה על שני הצדיקים וחיכינו כשאנו שומעים מבפנים מעין "משא ומתן" של דיבורים שלא הצלחנו להבין מהם מאומה, רק את הקולות שמענו בוקעים החוצה. תוך כדי כך הגיע הרה"ק מטולנא זי"ע שהתגורר אף הוא בבית וגן ונעמד אתנו תוך שהוא מסביר: "ראיתו את מכונתו של הרבי ורצתי אחריה". כך נמשך הדבר כעשר דקות, לפתע נפתחה הדלת באחת והרבי הבית ישראל ניצב במלוא הדרו עדיין עם השטריימל על צדו, קרא לעברינו שעמדנו שם: הרבי מטולנא זי"ע, אבי ז"ל, אני ואחי, ואמר: דער אייברשטער זאל העלפין מ'זאל האבען גיפילט א גיט יאהר! - השי"ת יעזור שפעלט כאן שנה טובה!... ויצא כשהרבי מאמשינוב מלווה אותו עד לרכב ולאחר מכן חזר לסוכתו להמשיך עמנו היכן שהפסיק.

על ביקורו האחרון של מרן הבית ישראל אצל הרבי מאמשינוב זי"ע סיפר הגר"י וויל שליט"א (בית ישראל להבה עמ' תכא):

בחול המועד פסח שנת תשל"ו, התלוויתי אל רבינו הבית ישראל בביקור אצל הרבי מאמשינוב זצוק"ל. הייתי עם הרבי פעמים אחדות אצל הרבי מאמשינוב, תמיד היינו נוכחים בשעת הפגישה, הפעם הרבי סגר את הדלת אחריו ואיש לא הורשה להיכנס, הביקור נמשך כעשר דקות אף אחד מאתנו אינו יודע על מה דובר. כעבור ארבעים יום הסתלק האדמו"ר מאמשינוב לבית עולמו.

היה זה ביום כ"ז באייר תשל"ו, ונקבר בהר המנוחות שבירושלים.. אוהבם של ישראל (עמ' לג ואילך)

רבי מאיר'ל מאמשינוב עם הפני מנחם זי"ע

אורו של רבינו זרח בפשיסחא ביום ח' אדר תרס"א אצל אביו אדמו"ר הרה"ק רבי שמעון שלום קאליש זי"ע מאמשינוב, בנו השני של אדמו"ר הרה"ק רבי מנחם זי"ע בנו הגדול של אדמו"ר הזקן הרה"ק רבי יעקב דוד זי"ע מאמשינאו שהיה בנו הגדול של הס"ק הרה"ק רבי יצחק זי"ע מווארקי. ואצל אמו הצדקת המפורסמת מרת פייגא ברבה ע"ה בת הרה"ק רבי ישעיה קאליש זי"ע הי"ד מפשיסחא בנו השני של הרבי הזקן מאמשינוב, ונכדת הרה"ק רבי ירחמיאל יהודה מאיר זי"ע רבינובין מפשיסחא, נינו של מרן היהודי הקדוש.

עלה ארצה והתיישב בירושלים בשכונת בית וגן, שם הקים את מוסדותיו ובהם ישיבת שם עולם בראשות חתנו רבי חיים מילקיובסקי מתלמידי ישיבת מיר שפגש בשנחא.

קשר אמיץ החזיק רבינו עם הרבי הבית ישראל, שנהג לבקר אותו תמידין כסידור, והחיבה בין הצדיקים הייתה ניכרת לעין.

ערב היום הקדוש תשל"ד נסע רבינו אל מעון קדשו של הרבי מגור בעל "בית ישראל" זי"ע. בפגישתם, בין השיחים אמר הרבי מאמשינוב לרבי מגור:

"אנו יושבים כאן על חבית חומר נפץ!" - היה זה פחות מיממה לפני פרוץ המלחמה הקשה, מלחמת יום הכיפורים.

מספר הרה"ח ר' צבי מרדכי בוים נ"י: בחול המועד סוכות תשל"ד בעיצומה של מלחמת יום הכיפורים הייתי יחד עם אבי הרה"ח ר' יהודה מנחם בוים ז"ל ואחי שיחי' בסוכתו של הרבי מאמשינוב רבי מאיר'ל זי"ע. השעה הייתה כבר לאחר המנחה והסוכה הייתה במרפסת הקטנה שיצאה מחדרו של הרבי.

לפתע אני מבחין במשכ"ב הרה"ח ר' חנינא שיף ז"ל עובר במסדרון הצד מכיוון המטבח לעבר בית המדרש ומיד אחריו עובר כ"ק מרן בעל